

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz, hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
 centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyilt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Földes Ede
 Könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szell és külpolitikánk.

Hogy az ellenzéki kisebbség a delegáció teljes ülésében is oly behatóan foglalkozott Goluchowski gróf költségvetésével, az egy valóban instruktív eredményhez vezetett. Főképpen erre az ellenzékre nézve. Ezt az eredményt tulajdonképpen a magyar miniszterelnöknek köszönheti, ki jóakaratu oktatásban részesítette a legalaposabb módon. Ugyanis bámulatra méltó, mily megindító tájékozatlansággal szeretne az ellenzék tündökölni politikailag döntő tényekre és törvényekre vonatkozólag, és e mellett mily öntudatosan és biztosan lép fel. Az előbbi talán kimentti ezt az utóbbit; ámbar általában véve csak nehezen menthető, hogy veleményt mondjunk az állami élet legfontosabb ügyeiről és követeleseit állítsunk fel anélkül, hogy csak sejtelmünk is lenne arról, hogy milyennek is voltaképpen ezek az ügyek, s vajjon jogosultak-e ezek a követelések? Ha csak a sötétségben való tapogatózásra vagyunk felszelve, ez még sem lehet a delegátus minősítője, kinek komoly ügyek felett kell itelnie és szavaznia, és ki azt is szeretné, hogy komolyan vegyék. Az egyik delegátus azt a bátor kijelentést tette, hogy a Németországgal való szövetségünk arra kötelez bennünket, hogy Németország 1871-ben nyert birtokállományát megvédjük, jöllehet — nos, jöllehet ez a szövetség 1888. február 7-én az egész világnak szövegeként kihirdetett s ott egy betű sem szól a szövetséges viszonyáról Franciaországhoz, de igen is Oroszországhoz. Batorság nem teljes értékű helyettesítője a tudásnak és azt tartjuk hogy történelmi fejlődések bírálatahoz a vonatkozó történelmi tények ismeretét nem lehet teljesen nélkülözni. Ezt a delegátust persze kijavította egy másik, de ugyancsak rokonérzésű delegátus, azzal a történelmileg épp oly korrekt állításával, hogy az 1871. évi szövetség csak azért jött létre, mert Bismarck herceg félt a Nemesistől a berlini kongresszuson követelt eljárásáért mikor is Oroszországot megfosztotta győzelmének gyümölcsétől; mintha bizony Andrássy Gyula gróf egyszerűen becsapatta volna magát ezzel a szövetséggel, mintha nem foglaltuk volna el már egy évvel előbb Boszniát és Hercegovinát. Végül arra a következtetésre jut ez a két delegátus, hogy szerényen vonuljunk vissza az elszigeteltségre, a nagyhatalmi állásról mondjunk le, mert ez a szövetség oly súlyos áldozatokat ró reánk a folytonos fegyverkezés által, melyeket gyenge gazdasági erőink mellett

keptelenek vagyunk elviselni, hozzá még szövetségeseink, Németország és Olaszország inkább erőink gyöngítéséhez, mintsem erősítéséhez járulnak hozzá. De mindez nem gátolja ez urakat és kíséretüket, kik egy idő óta chauvinizmusban kéjelegnek, hogy azzal a követeléssel forduljanak közvetlen Goluchowski grófhhoz, hogy Magyarország a nagykövetségeknél, követsegeknél és konzulátusoknál fejtsse ki zászlóiban és címerekben Ausztria jelvényei mellett államiságának egész pompáját, hogy így a dualizmus kifelé imponáló kifejezésre jusson.

Nagyon sok ok szól ama felletevés mellett, hogy ezeknek az uraknak, ha Olaszország nem uralkodnék a „Roma intangibile“ fölött, és ha Németországban nem egy protestáns állam birtokában lenne a vezetés, a harmas szövetség jelentene Ausztria-Magyarországra nézve a legtermészetesebb és legkövetesebb politikai közösséget. Ezt könnyebben és meggyőzőbben be lehet bizonyítani, mint ők tudnak az ellenkezőt bizonyítani. De tökéletesen elég az elintézés, melyben Széll Kálmán reszesítette őket a tények és a törvények alapján. Kimutatta nekik a szövetségek keletkezésének és céljának mibenlétét, melyeknek a gazdasági boldogulás legfontosabb előfeltételeit, a beke fenntartását és állandóságát köszönhetjük; melyek már azért sem feleslegesek, mert már eleve számúzik a békének meg mindenkor lehetséges veszélyeit, és így ama barátságos vonatkozások mellett, melyek az államok és államesportok közt vannak, csak megkönnyítik a gazdasági megegyezések létrejöttét. De bizonyította nekik azt is, hogy még a hazai törvények terén sem ülnek biztosan a nyeregben, hogy a közös külügyminiszter illetékességét éppen ott tagadják, hol azt az általa igényelt terjedelemben bírja; és teljes összetévesztésével a pragmatica sanctioban meghatározott közös ügyeknek — melyek közt a két állam kifelé való képviselése is foglaltatik — az 1867. XII. t.-cz. értelmében közösen rendezendő ügyekkel, — minők bizonyos kereskedelmi kérdések, az érme- és a bankügy, — oly illetékességet tulajdonítanak neki, melylyel éppen nem bír.

De ezzel azt is megmutatta Széll Kálmán, hogy mily mély tudatával bír a felelősségnek, melyet a külpolitika vezetéséért ő is visel, és ha Goluchowski grófnak a külügyek szerencsés és kifogástalan vezetéséért elismerést és bizalmat szavaztak, ebből egy jó rész teljes joggal megilleti Széll Kálmánt is.

SZEMLE.

Államtitkári kinevezés. A Hivatalos Közlöny a napokban hozta dr. gr. Wickenburg Márknak kereskedelemügyi államtitkárrá történt kinevezését. Az új államtitkár, ki azelőtt a magyar általános hitelbank igazgatója volt, f. hó 23-án tette le az esküt a király előtt. Ugyanez alkalommal közölte a Hiv. Közl., hogy Ő Felsege dr. Nagy Ferencz nyugalomba vonult államtitkárnak a legfelsőbb elismerését nyilatkoztatta.

Apponyi Jászberényben. A képviselőház elnöke, Apponyi Albert gróf, f. hó 24-én beszédet mondott jászberényi választói előtt. Klasszikus szép beszédet különös jelentőségre emelték a kiegyezésről szóló nyilatkozatai.

Ezen nyilatkozatok lényege a következőkben foglalható össze: A mezőgazdaság érdekeinek védelmében nem szabad hízagnak lennie. Az iparfejlesztés és kereskedelem támogatásának eszközeiről, a vámvédelem kivételével, a vámközösségben sem mondhatunk le. A vámközösség nem jelenti „a monarchia gazdasági egységét“; valamint közjogilag önálló állam Magyarország, azonképpen gazdaságilag is önzéltu organizmus. Kossuth Ferencz ama fenyegetésére, hogy parlamenti lázadást szít a mainál rosszabb kiegyezés esetében, a Haz elnöke azzal válaszol, hogy lázadásra nincs szükség, mert ilyen rosszabb kiegyezésre nincs többség sem most, sem föl-oszlás esetén más képviselőházban. Föltételezi ugyanis, hogy a rosszabb kiegyezés magával szemben ellenzéken találna a mostani kormányt és mindazokat a politikai tényezőket, amelyek az új rendszer hívei.

A katonai kérdésekben azt a nyilatkozatot tette Apponyi, hogy mindent meg kell tenni, ami a védőerő tökéletesítésére szükséges, de megszája a fejlesztésnek az nem léphető határát az ország gazdasági erejében, amelyet komolyan és szigorúan kíván megővni. Az az érzésünk e nevezetes beszéd nyomán, hogy Apponyi fejtegetése és kijelentései a kormány állaspontjának és helyzetének erősítésére szolgálhatnak mind Ausztriával szemben, mind pedig a parlamentben. A beszéd egész eszmemenete a legteljesebb bizalmat juttatja kifejezésre Széll Kálmán programja, intenciói és kormányzati céljai iránt, de e mellett igen energikusan érvényesíti Apponyi önálló politikai egyéniségét.

TÁRCSA.

Dal a bölcseségről.

A ref. Egyházi Értelmezlet alkalmával Nagy-Enyeden 1902. május hó 22-én rendezett szórán felolvasa Szabolcska Mihály.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája. —

Jaj de sokat tudsz már,
 Édes gyöngyvirágom,
 Én gyógygőgő kis galambom,
 Én nagy boldogságom.

Tudom már, hogy téged
 Mennyire szeretnek . . .
 S kis szivedben mása támad
 Minden szeretetnek.

Tudsz ölelni szépen
 A két kis karoddal
 Képmutatás nélkül való
 Igaz vonzalommal.

Szeretettel nézel
 Az egész világra.
 Ez az összes tudományok
 Legszebb tudománya!

Oh, ne is tudj többet.
 Akármédig élnél.
 Többet ér egy kis szeretet
 Minden bölcseségnél!

Meghalt.

Irta: Hollósy István.

Olyan a város, mint egy részeg asszony: szennyes, piszkos és szerföltt hangos.

Itt egy csomóban olvadoz az összerokkant hóhalom; amott már kifeketellik a föld háta a takaró alól. Az utak csatakosak.

A házak eresze izzad, csöpög, mint az arató üstöke forró nyári hévben.

A gyalog-járók népesek a rajzó sokaságtól. Csupa élet, csupa kedv, végtelen, mozgó ember-áradat hullámzik végig utcáhoszat a fényes kirakatok előtt.

Az asszonyok a lányok olyanok, mint egy-egy virárgőgő rózsafa tele a mosolygás gyönyörű virágával; az ember óhajta várja, hogy mentől több hulljon felé e virágból.

Nincs semmi, mi e vidám összhangot zavarná.

De mégis! egy idegennek tetsző, szomorú férfi-alakot látok megbujni s elsurramni komoran a házak tövében e zibongó tömeg mellett. Az alkonyodó nap ráveti fényét s arca e fényben olyan, mint egy mártír.

A sarkon, hol az utcára bámészan könyököl ki az a pompázó kávéház, melynek ablakából száz férfi-szem szegül a járó-kelőkre, egyszerre befordul s mint a kergetett vad, menekül.

Terhére lehet e zaj, ez az ujjongó élet; terhére lehet a toladó fény, mely nem hagyja a homályban, hova vágyik, hova minden érzéke vonja, hova temetkezni kíván, s megpihenni a legmélyebb sirban: az ismeretlenség hantjai alatt.

Áinn, messze, távol a város hatalmasan lüktető szívétől.

től, a szegényes külvárosban, hol nagy az oicsóság és nagy a nyomor, megáll egy ház előtt. Alacsony, keskeny, szűk udvaru ház, olyan, mint a többi, mely egy sorban gunyaszt egymás mellett olyanok számára építve, kiknek sok két szoba s kettő közül egyet más szegényeknek adnak.

Othon van. Belép a kis hónapos szobába, melynek összes butorzata: ágy, egyszerű faasztal s egyetlen, durván összerótt karosszék.

A lemenő nap aranyos, piros sugara beszűrődik az ablakon; a kis szoba kopott falai olyanok tőle, mintha bíborral volnának bevonva.

Az a szomorú férfi karos székébe ül; elbámul a nyugvó nap után; fejét csüggedten hajtja le könyöklő kezére.

— Koldusan . . . betegen . . . elhagyatva . . . elfeledve . . . Jól van . . . maradjunk csöndesen, nem sokára majd még csöndesebbek leszünk . . .!

Szeme az asztalra téved; levél hever ott. Kitől? rezdül át lelken e kérdés. Neki senkije sincs; mi közük hát hozzá az élőknek? Vigadjanak, arra való az élet, ez a hitvány komédia, s hagyjak békén, ki nem közéjük való!

Kezébe veszi a levelet; ismeretlen irás. Mit akarhat? jobb volna tán föl sem is bontani!

Föltépi; amint aztán olvassa, az az összetört, meggörnyedt alak kiegyenesedik; az a sápadt arc, fénytelen szem kigyul; a lusta vér lüktetve rohan a bétégek ereiben. Nem is az irást olvassa már; a betűk elvesztek szemei elől, lelke beleolvadt a fénybe, mely felé ragyog a mult idők távolából; karja lehanyatlik a szék

Egy kis beszámoló.

(Maros-Ujvár.)

Jól megérdemelt pihenés után a mi műkedvelő-társulatunk ismét akcióba lépett. A pihenés nem hogy ártott volna, de még fokozta ambíciójunkt, és e fokozott ambícióval léptek a világot jeleltő deszkákra.

Egy régi jó darabot vettek elő, melyben igazán elemőkben érezhették és érezték is magukat. Színre hozták „A ven bakancsos és fia a huszár“-t. Szigetinek e régi jó népszínművét, pompás, összevágó előadásban. Szinte átalom már a sok sablonos díszet, pedig a legnagyobb díszetlet érdemlik nemcsak önzetlen fáradozásukért, hanem az igazi művelőzetet is, melyben a közönséget részéltették.

Ha kedvem szerint beszélhetnék, csupa superlatívusokban beszélnek róluk, mert kifogástalan volt egy a rendezés, mint az egyes szereplők játéka.

Minden szereplő feladatának minden részletében tökéletesen megfelelt, és szerepének minden nuance-át szépen és kifejezetteljesen érvényesítette. Nem is késett a közönség jól kiérdemelt tapsokkal jutalmazni a műköket.

Egy szóval, egy kellemesen eltöltött est emlékével gazdagabban térünk haza, de meg azután is ott zsongtunk fülünkben a zenekar pompás dallamai.

Hanem hát részletezzük is kissé. A Veres kórusmaros szerepét Derzi Jenő ur adta találó humorral és pompás természetességgel, minden megjelenésével óriási derűtséget kelteve, és ebben méltó partnere volt Haugos kántor, kinek nehez, de hálás szerepét Roska Sándor ur adta olyan kifogástalanul, hogy már jobban nem is lehetett. A Veres kórusmaros leánya és fia, Ilona és Friczi szerepeben Marzary Tusi kisasszony és Hüterauer ur jeleskedtek.

A ven bakancsos nehez, de szép szerepét Domiansitz Janos ur adta oly gyönyörű alakítással, hogy a legmagasabb fokú művészetnek is megfelelt, és minden kritika csak dícsérőleg és hálás elismeréssel szólhat róla. Igazi művészi kabinetalakítás volt, minden részletben finom jellemzetességgel kidolgozva.

A fia, a huszár szerepét Mezey Miklós ur adta igen szépen és természetesen; különösen nőiai keitettek elismerést.

A kántorlány — Lidi — szerepe Botos Czeczil kisasszony kezében volt igen jó helyen; kedvesen előadott dalai szintén általános tetszésben részesültek, és mindegyiket meg kellett ismételnie.

Az epizód-szerepek személyesítőiről szintén csak dícsérőleg lehet mondanunk; mindegyik pompásan megállotta helyét.

Büszkén mondhatjuk mi ujváriak, hogy olyan kiváló műkedvelő-társulat, mint a miénk, nem sok akad, olyan buzgó és olyan ambíciózus; társadalmi életünkön pedig nagyot lendítenek a műkedvelői előadások. Össze-hozza, úgy szólva tömöríti a társaséletet, és idővel e hatás érezhetőbb is lesz, bár figyelmes szem már most is észreveszi az üdítő hatást, mit az addigi lanyha társadalmi életben előidézt.

Tehát köszönet önöknek, tisztelt műkedvelő urak és hölgyek; a minnelőbbi viszontlátás reményével üdvözlöm önöket. Good bye!

Nemo.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralekötöket a kiadóhivatalhoz sürgősen be-küldeni sziveskedjenek.**

— **Hymen.** Straub Katiunka és kisbacsoni Benedek Károly alvinczi ev. ref. lelkész esküvője mai napon d. e. 11 órákor tartatik Budapesten a kalvintéri ev. ref. templomban. Az új párnak tartós boldogságot kívánunk.

— **Az egyházközségi értekezlet** alkalmával rendezett igen szép sikerűt hangverseny bruttó bevétele 922 korona volt, mely összegben méltóságos és főtiszteletű dr. Bartók György erdélyi püspök 6 korona felülfizetése és nagytiszteletű Kenessey Béla, theol. igazgató, generalis notarius ur 2 korona felülfizetése is benne van. A bizottság a felülfizetőknek hálás köszönetet ilyen alakban teszi közre.

— **Gyászjelentés.** Thomas József m. kir. pénzügyi tanácsos és gyermekei: Lipót, Emilia, férjével Viski Ferenczel, és Ernő összes rokonai nevében mely fájdalommal tudatják, hogy a legjobb hitves, anya, anyós és rokon Thomas Józsefnek született Buchwald Katalin életének 57-ik, boldog házasságának 33-ik esztendejében folyó évi május hó 25-én este 1/28 órákor hosszú, kínos szenvedés és a halotti szentsegek felvetele után Maros-Ujvárt jobbra léte szenderült. Földi maradványai folyó év május hó 27-én délután 4 órákor helyeztetek a róm. kath. hitvallás szertartása szerint a marosujvári sírkertben örök nyugalomra.

— **A Bethlen-kollégium** főgimnáziumában az évzáró nyilvános vizsgálatok június hó 16—24. napjain folynak le. Nyilvános iskolai ünnepélyekül tartatnak: 1. Tornaverseny június 1-én d. u. 3 órákor. 2. A főgimnáziumi önképző-kör évzáró ünnepe (Szondi emlék-ünnep) június 8-án d. u. 4 órákor. 3. Évzáró ünnep jun. 25-én d. u. 4 órákor. E napon d. u. 2 órákor az intézet összes gyűjteményei megnyílnak a látogatóknak. Ez ünnepélyekre s a június 7-én d. u. 3 órákor tartandó ének- és zenevizsgálatra felhívjuk ifjúságunk haladása és ügyei iránt érdeklődő közönségünk figyelmét.

— **Köszönet.** Azon szállásadó és vendéglátó családoknak, kik a „református kerületi Értekezlet“-nek f. hó 21—23-ik napjain városunkban időző tagjait oly szeretetteljesen és oly kitüntető szíveséggel fogadták és láttak el felekezeti és nemzeti-ségi különbség nélkül: az elszállásoló bizottság és a vendégek nevében ezen a helyen nyilvánítom leghálásabb köszönetemet. Jancsó Sándor, szállásoló b. elnök.

— **Köszönet.** Kedves kötelességet teljesítetek akkor mikor a „templomi“ és a „koncerti“ vegyes-énekkaroknak azok tagjainak külön-külön és vezetőiknek f. hó 22-én történt elismerést érdemlő szereplésükért az „Egyházi Értekezlet“ rendező bizottság nevében a nyilvánosság előtt is a leghálásabb köszönetet mondok. Jancsó Sándor, r. b. tag.

— **Esküdtszéki tárgyalás Gyulafehérvárról.** F. é. június 2—11. napjain esküdtszéki tárgyalás lesz Gyulafehérvárról, mely alkalomra városunkból is többen kaptak idézést esküdtszéki szolgálatra.

— **Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület** május hó 28-án délután 4 órákor Gyulafehérvárról a városház tanács-teremben választmányi ülést tartott, melynek tárgyai voltak: 1. Folyó ügyek elintézése. 2. Felolvasás. Tartja Csérni Béla dr.

— **Az E. M. K. E. közgyűlése.** A kolozsvári városház nagytermében f. hó 25-én tartotta meg az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület XVIII. évi rendes közgyűlését. Beldi Akos gróf főispán elnök hosszabb beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy míg az ország társadalmában egyre-másra létrejövő új alakulások nyomtalanul elfűnnek, addig az E. M. K. E. egyre és biztosan fejlődik, ami fontos hivatást bizonyítja. Szólt ezután arról az álláspontról, amelyet az egyesület a székelyek kérdésében elfoglalt. A székelykérdés — úgy mond — az erdélyi rész nemzeti viszonyainak alapja és föltetele, és ezért e kérdés megoldására a kormány-nak és a társadalomnak vállvetett erővel egyesülnie kell. Ezért fogadta el az E. M. K. E. a fölkínált szerepet, hogy a különböző társadalmi erők és tényezők között mintegy a kibékítő és egyesítő legyen, és nem lehet abban ketelkedni, hogy az önzetlen fáradozáson isten áldása lesz. Az egyesület elfoglalt álláspontja ebben a kérdésben különben kezdettől fogva a királyi kormánybizottság intézményének létesítése volt. Ezután áttért az egyesület amaz elhatározására, melyről különben végérvényesen a közgyűlés van hivatva dönteni, az elszegényedett községek iskola-építő terhein való könnyítésre. Tapasztalás szerint kivált a legnagyobb veszedelmekben levő pontokon azért nem létesülhet iskola, mert az évi fizetést és járadéksegítést nyújtó iskolafőntartó rendes tényezők: az állam és az egyház, a községtől az iskola fölépítését megkövetelik, de a terhük alatt roskadó községek éppen ezt a föltételt teljesíteni képtelenek. Az akció mellett is természetesen főleg a közművelődési segítő intézmények változatlanul fennmaradnának. Befűjezést megemlekszik az elnök Károlyi Tiborné grófné elhunytáról, kiben az egyesület egyik leglelkesebb védőasszonyát veszítette el, az elhunyt kereskedelemügyi miniszterrel Horánszky Nándorról és Pulszky Ágost országos képviselőről, kik az E. M. K. E. fönnállása óta annak lelkes pártfogói voltak. Ezután a tagokat üdvözölve, a hazára, a királyra és az egyesületre isten áldását kérve, a közgyűlést megnyitottanak nyilvánította. A beérkezett üdvözlések bejelentése után Sándor József alelnök föltitkár előterjesztette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, és megemlítette, hogy az évi jelentésben fölsorolt új tagokon kívül a legutóbbi pár nap alatt 9 új alapító és 84 új rendes tag lépett be. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette és a költségvetést elfogadta. Csérnától Gyula dr. tanfelügyelőnek azt az indítványt, hogy az egyesület jövőre a személyi és járadéksegítés helyett egész évi jövedelmét, amely eddigéig is 150.221 korona 41 fillér, első sorban falusi iskolák építésére fordítsa, a közgyűlés elfogadta. A jelölő bizottság indítványára a közgyűlés közfelkiáltással újra megválasztotta az igazgatóválasztmány eddigi tagjait. A jövő évi közgyűlést Alsófehérmegye főispánjának és Nagy-Enyed város polgármesterének meghívására Nagy-Enyeden tartják.

— **Abrudbányán** f. hó 18-án megtartott jótékony-czelu színi előadásnak, mely alkalommal az abrudbányai Iparos ifjak önképzőköré javára „Turi Borsac“ cz. népszínmű adatott elő, eredményeképpen befolyt felülfizetés a következők: dr. Rosenberg Gyula orsz. képviselő 20 kor., a nagyenyedi Iparos ifjak önképzőköré 8 kor., Miski József 2 kor., Böhm Hugó 1 kor., Boncz István 1 kor., Bedő Károly 50 fillért. Összesen 32 kor. 50 fillér. Mihály János elnök. Derzsy József pénztárnok.

— **Kurucz-est.** Káló Géza zenekara f. hó 31-én zene-estélyt rendez a Két Hattyu vendéglő éttermében. Az ügyesen vezetett, jó nevű és törekvő zenekart ajánljuk a közönség pártfogásába.

— **Közegészségügyi közigazgatás** cím alatt írta meg Hegedüs János állami anyakönyvi felügyelő, a jegyzői iskolának 12 éven át volt előadója, azon szükséges tudni valókat, melyekre a közegészségügyi igazgatás terén foglalkozó közigazgatási tisztviselőnek, orvosnak, gyógyszerésznek szüksége van; sőt a közigazgatási tanfolyam-hallgatók is tankönyvként használhatják. A mű három főrészből áll, u. m. szervezeti részből, melyben azon községek tárgyalatnak, akik ezen igazgatási ágban részt vesznek; azután második részében azon egészségügyi intézkedések, melyek a tulajdonképeni közegészségügyi igazgatást képezik, — míg a harmadik rész a gyógyászat ügyének van szentelve s itt vannak részletesen tárgyalva a kórházak, ügyköre, betegápolás stb. A művet felette ajánlóvá teszi a celszerű, könnyű beosztás, szabatos irány, s az, hogy a szöveg mindenütt glosszával van a vonatkozó újabb rendeletekkel, a miniszteriumok és bíróságok elvi jelentőségű határozataival s döntvényeivel. Ezen felül el van látva bő név- és számmutatóval. — Felette aktualissá

támlájáról; leejti a szettárt levelet . . . néz, csak néz merően előre, arca mosolyog, homloka nyílt, felhőtlen, gondtalan . . .

Oh, valami bűbájnak kell lenni abban a levélben, valami lélekigéző hatalomnak, valami teremtő erőnek, mely a romokat is fel tudja építeni.

A mult, ez az összeomlott, elsüllyedt tündér-palota, fölépül előtte: a képzelet minden kicsi követ helyére illeszt.

Gyámoltalan, szegény asszony ül az asztalánál; pislogó lámpa mellett varogat éjten-éjjel csak a hajnal erőszakol álmat a szemére. Föl-fölkél a munka mellől, de csak azért, hogy kis gyermekének lecsuszott vánkósát megigazítsa, hogy meg ne hűljön . . . Szegény asszony! ő hűt meg elebb, ő hagyta itt korán arvaságra szíve egy örömet . . .

A nagy kollégium vén barátja gyermekévének, néz rá öblös termeivel, apró ablakaival . . . Mintha csak most is hallaná a jó pajtások zaját a nagy, falombtól árnyékos, gyepes játszó-udvaron . . . Sokat tanult, sokat koplalt, soknak volt hijjával a hosszú nyolcz év alatt; tengernagy idő volt . . . s mégis, úgy érzi, a legszebb egész életében . . .

Oh, azok az álmok, melyek ott születtek, ott szövődtek a fűzek alatt, a zizegő nádasok közt, a messze csalogató, szabad, virágos mezőkön, a zugó erdőben: azok keltek szárnyra a dalokban, melyek ifjú lelkekből röppentek föl, mint fészkeről a pacsirta. csicseregve, csattogva üdén, mesterkéletlenül s beszárnyalták az egész országot.

Ott, hol az ország szíve ver, hire messze megelőzte.

Az a nagy város, az a kéjvágyó csodaszép asszony, tárt karokkal várta, fényt árasztott reá, örömeiket hűtött az utjára azokért a nagy, szép reményekért, miket nevéhez fűztek s melyek beváltatlanul oly hamar szét-foszottak, mint köd a nap jöttén. Elhagyott mindent, ott hagyott mindent a feluton, dícsőséget, hirt, lelkének magasztos álmait . . . s miért? egy asszonyért, ki elhagyta érte az urát s aztán megcsalta és elhagyta őt egy más valakiért könnyebben, hamarabb, mint a lenyugvó nap sugara a felhős égboltot.

Ah, emlékezik most már egy aranyhaju gyermek-leánya is, ki annyi bámulattal, oly földöntúli, bevállatlan rajongással csüggött rajta. Itt van a levele . . . oh, mennyi vád van a leirt sorokban, mennyi szemrehányás a sorok között, mily határtalan csalódás elhallgatva benne!

— — — hová lett szárnya, melyen oly merészen indult és tört a magasba? hol vannak álmai arról a csodás nagyságról, mit a jövő ígért? hol van az a nyomorban is királyilag gazdag, büszke ember, kinek egy szempillantásában több kincs volt, mint a világ aranyhegyeiben, mert valódi, igaz költészet volt. . . !”

Tévedező szeme megtelik könnyvel s kinosan vergődő szívéből hangtalan beszéd suttog: meghalt . . . meghalt . . .

S csak bámul tovább az esti homályba; meg-megretten néha, mintha vállát érintené valaki s nevével suttogná mondhatatlan lágyan . . . de csak az a belső hang válaszol szomorúan lemondóan, vigasztalanul:

— Meghalt . . . meghalt . . .

teszi e művet most az, hogy az új kórházi szabályrendeletet is tárgyalja. — A mű bolti ára 4 korona; ha azonban a megrendelés közvetlen a szerzőnél (Hegedűs János, Nagybecskerek) történik, akkor a mű a postautalványon beküldött 3 korona 40 fillér ellenében fog elküldetni.

Közgazdaság.

Az ugorika szántóföldi termelése.

Németország egyes vidékein, így Thüringiában, Württembergben stb., nagyban termelik az ugorikát szántóföldön, s annak dacára, hogy meglehetősen alacsony árban értékesítik (százat 50—60 pfennigert), mégis az egész területhez viszonyítva jelentékeny jövedelemre tesznek szert, mert millió és millió száma megy az évenként exportált ugorikamennyiség. Nálunk az ugorika csak mint konyhakerti növény ismeretes, ami bizony elég helytelen dolog mert hiszen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az ugorikából kat, holdanként 15, sőt 20 ezer darabot is termelhetünk, továbbá, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az országban elfogyasztott ugorika legnagyobb része a morvaországi Zuzimból kerül hozzánk, egy beláthatnánk, hogy érdemes volna az ugorikatermelést itt is nagyban felkarolni. Megtehetnénk ezt gazdáink annál is inkább, mert mint az alábbiak igazolják, az ugorika termelése nem oly öröngös mesterseg, hogy ahhoz hiányoznának itt az előfeltételek.

Megterem az ugorika mindenütt, ahol elegendő melegt kap tényszerűséghez és a késői fagyok termelést nem veszélyeztetik. Humozus vályogtalajt, vagy kissé kötöttebb homoktalajt kíván s a vetésforgóban két gabona közé szorítható. A trágyázást nemcsak eltűri, de meg is kívánja. Legjobb trágyája a komposzt, melyből holdanként 70—90 q. számítandó. A műtrágyák közül különösen a nitrogén és kálius trágyák alkalmazhatók sikerrel.

Április közepe táján kijelöljük a szántóföldön a fészkek helyét 1½—2 m. sortávolsággal s a sorok között 40—60 cm.-re. A fészkeket úgy készítjük, hogy 25—30 cm. mely gödröket ásunk s ezeket körülbelül kétharmad résznyire komposztal megtöltjük, majd retegezzük, úgy, hogy alacsony halmocskak, u. u. tányérok keletkezzenek. Május első napjaiban, ha a talaj eléggé nyirkos, 6—8 magot ültetünk egy-egy tányérba akként, hogy azok a tányér szélén körben legyenek elhelyezve. A vetőmagot megelőzőleg elő kell csiráztatni.

Kikelés után az egyes fészkek megkapalándók, de óvatosan, nehogy a fiatal növények megsértsenek. Május végen a kapálást megismételjük s egyúttal az ugorikát megtrágyáljuk annyira, hogy egy-egy fészkekben csak két növény maradjon. Junius hó folyamán adjuk a harmadik kapálást s ugyanekkor a buja hajtásokat lekurtítjuk, a meddő hajtásokat pedig eltávolítjuk.

Szedése július hó végen kezdődik és eltart szeptember végéig. A szedésnél arra kell ügyelni, hogy az indák ne tiportassanak. A leszedett ugorika egy közös pinczébe szállítandó s ott osztályozandó.

Szerkesztői üzenet.

Máramarosy. Kéziratát nem kaptuk kezünköz. Kérjük azt újból beküldeni.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 7355/1901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Gerasim Emil ügyvéd által képviselt Popa Bazil nyírmezői lakos végrehajtónak Pálh Filimon nyírmezői lakos végrehajtást szenved elleni 68 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a nyírmezői 53 sz. tkjvben foglalt A + 1—14, 16, 17. r. sz. jutalékára összesen 696 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902. évi június hó 18-ik** napján d. u. 3 órákor Nyírmező község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1901. évi december hó 31. napján.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

192 1—1

6613—1901.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kiegészítő tak. pénztár végrehajtónak Bobaila Ana f. Repede Mojszáné és Rafaci Sannel felgyógyi lakos végrehajtást szenved elleni 200 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a felgyógyi 26 sz. tkjvben foglalt A + 1, 6—9, 11—14 r. sz. ingatlanokból végrehajtást szenvedőket illető jutalékra 513 kor., a 26 sz. tkjvben időközben Csora Toma és Csora Szimion tulajdonú a felgyógyi 1053 sz. tkjvben A + 1—3 r. sz. alatt átjegyzett ingatlanokra 161 kor. és a 26 sz. tkjvben Modol Petru és neje, tulajdonú átjegyzett, a felgyógyi 1058 sz. tkjvben A + 1 r. sz. alatt felvett ingatlanra 443 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az **1902. évi június hó 17.** napján d. e. 10 órákor Felgyógy község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-ez. 170 §-a értelmében bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1901. november hó 18. napján.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

201 1—1

Sz. 5780—1901.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kiegészítő tak. pénztár végrehajtónak Palkó István a Janosé m.-kapudi lakos végrehajtást szenved elleni 240 korona tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a m.-kapudi 38 sz. tkjvben foglalt A + 1, 2, 4, 6—13, 15 és 16 r. sz. alatt felvett ingatlanokra összesen 920 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902. évi június hó 13-ik** napján d. e. 9 órákor M.-Kapud község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1901. évi szeptember hó 27-ik napján.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

200 1—1

294. szám

1902.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur. ő nagyméltósága 48378. számú magas rendeletére a folyó évben Maros-Ludason építendő 100 telepes ház fedésére szükséges fedel- és oromszerép szállítására alulírott kincstári birtokkezelőség ezennel zárt írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Felhívattak versenyezni kívánók, hogy az egykoronás belyeggel ellátott és borítékba zárt ajánlataikat **f. évi június hó 5-én** d. e. 11 óráig a birtokkezelőség irodájába annyival inkább nyújták be, mert később érkező ajánlatok figyelembe nem vetetnek.

Az összes befedendő felület 13182 □ méter, a gerinczel hossza pedig, amelyek oromszeréppel fedendők, 1676 folyóméter.

Feltételek:

1. Az ajánlatban a cserép ára a marosludasi állomásra szállítva teendő ki.

2. Versenyezni ohajtók kötelesek az ajánlattal egyidejűleg két-két fedélszerép- és egy-egy oromszerépmintát is beküldeni, amely minták az ajánlattevő és a birtokkezelőség pecsétjével látandók el.

3. A fedélszerépek fele része legkésőbb folyó évi július 31-ig, másik fele pedig augusztus hó 30-ig szállítandó.

4. Ajánlattevők ajánlataikat mindaddig, míg a magas miniszterium a legmegfelelőbbet ki nem választja, vissza nem vonhatják.

5. Az elfogadott ajánlattevő köteles a szerződés megkötése előtt a vállalati összeg 10%-ának megfelelő bánatpénzt letenni, késedelmes szállítás esetén pedig minden ezer darab késedelmesen szállított cserép után naponként 50 fillér kötbért tartozik fizetni.

6. Vállalkozó az összes ez ügyletből eredő belyegilletékeket fizetni tartozik.

7. A megkötött szerződés vállalkozóra a szerződés aláírása alkalmával azonnal kötelező, míg a kincstárra csak annak jóváhagyása után.

8. Az ajánlatban világosan kiirandó, hogy vállalkozó fentírt feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.
Maros-Ludason, 1902. május hó 26-án.

Marosludasi és Marosbögati
m. kir. kincstári birtokkezelőség.

193 1—1

Vendéglő-kiadás.

A marosújvári ev. ref. egyház a piaczon lévő **élénk forgalmu vendéglőjét**, az italárusítási megbizatással együtt, **hat egymás után következő évre 1902. június 5-én** délután 3 órákor a lelkészi irodában tartandó versenytárgyaláson bérbe adja. A bérlet 1902. július 1-sején veendő kezdetű. Kikiáltási ár 2000 korona, melynek 10%-át bánatpénzképpen árverezni akaró a bizottságnak átadni tartozik. Bérítő, mint az italárulással megbízott, az egyháznak számolni köteles.

Feltételek a lelkészi irodában előre megtekintethetők.

Maros Ujvár, 1902. május 26-án

1—2 **A gondnokság.**

Sz. 144/1902. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a topánfalvi kir. járásbíró 1901. évi V. 278. sz. végzése következtében Dr. Fodor Vazul abrudbányai ügyvéd által képviselt Detunata pénztárat javára Joan Margalan és társai ellen 250 kor. s jár. erejéig kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 673 kor. becsült következő ingóságok, u. n. Oprisa Petru házában esir és istálló fa anyaga, Bersan Macaveinel ló, malacok, széna, tengeri és butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a topánfalvi kir. járásbíró 1901. évi V. 278. sz. végzése folytán 250 kor. tőkekövetelés, valamint a meg felmerülő költségek erejéig Lupsa Saszavinezan alperesek lakásán leendő eszközökre **1902. évi június hó 23-ik** napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Topánfalva, 1902. évi május hó 15. napján.

Mesterházy Imre,
kir. bir. végrehajtó.

198 1—1

Sz. 740—902.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbíró mint telekkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a nagyenyedi kiseg. tak. pénzt. részv. társaság végrehajtó részére 300 kor. tőke, ennek 1898 évi január hó 19-ik napjától járó 8% kamatai, egy a jelenlegi 16 koronában meghatározott, valamint az ezután felmerülő költségek behajtása végett Bíró József és neje Vitez Sára végrehajtást szenvedtek ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosújvári kir. bíróság területéhez tartozó Ozd község határában fekvő, a 118 sz. tkjvben felvett s Bíró József nevében álló A + 10 r. 247.1.2 hr. sz. szántóra 19 kor., a 12 r. 1048.2.2 hr. sz. kaszálóra 04 kor., a 13 r. 1051.2 hr. sz. szántóra 9 kor., a 14 r. 1070.1 hr. sz. kaszálóra 9 kor., a 16 r. 1697.2 hr. sz. szántóra 15 kor., a 17 r. 1773.1 hr. sz. szőlőre 52 kor., a 18 r. 1041.17.2 hr. sz. kaszálóra 6 kor., a 19 r. 1477.2 hr. sz. szőlőre 212 kor., a 20 r. 735/33.2 hr. sz. legelőre 5 kor., a 86 sz. tkjvben felvett s Bíró Józsefné Vitez Sára nevében álló A + 1 r. 160.1, 160.2 hr. sz. ház és kertre 344 kor., a 6 r. 1386 hr. sz. kaszálóra 10 kor., a 7 r. 1518.2 hr. sz. szőlőre 196 kor., a 9 r. 734.2 hr. sz. szántóra 270 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést az 1881. évi LX. t.-ez. 146. §-a alapján elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul **1902. évi június hó 18-ik** napjának d. e. 10 órája Ozd községben a közegehához tűztetik ki.

Az árverésnek kített ingatlanok becsáron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság telekkönyvi hivatala.
Maros-Ujvárt, 1902. február hó 7-én.

Sólyom,
kir. aljárásbíró.

202 1—1

Sz. 94/1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Domsa Tenászi I. Milton paczalkai lakos végrehajtónak Dávid Juon paczalkai lakos végrehajtást szenved elleni 60 korona tőke és járuléki iránti végrehajtási ügyében a paczalkai 82 sz. tkjvben foglalt A + 1, 5, 11, 15 és 17 r. sz. ingatlanokra 647, és a paczalkai 261 sz. tkjvben A + 1 r. sz. ingatlanra a végrehajtási törvény 156 §-a értelmében egészben 98 kor., összesen 745 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902. évi június hó 20.** napján d. e. 10 órákor Paczalka község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1902. január hó 9. napján.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

193 1—1

